Latvijas Republikas 14.Saeimas
PUBLISKO IZDEVUMU UN REVĪZIJAS KOMISIJAS SĒDES
PROTOKOLS Nr.141.1.9/12-35-14/26

2026.gada 14.oktobrī

Atklāta sēde, sākas plkst.12.02, beidzas plkst.13.19
Rīgā, Jēkaba ielā 6/8, 306.telpā - daļēji attālināti videokonferences formātā

Piedalās: Komisijas priekšsēdētājs Kaspars Melnis (attālināti), komisijas priekšsēdētāja biedrs Raimonds Čudars, komisijas sekretārs Andrejs Ceļapīters (attālināti), komisijas deputāti: Skaidrīte Ābrama, Kaspars Briškens, Normunds Dzintars, Alīna Gendele, Arnolds Jātnieks, Inese Lībiņa-Egnere, Linda Matisone (attālināti), Viktorija Pleškāne, Amils Saļimovs (attālināti), Ilze Stobova, Ilze Vergina, Aiva Vīksna (attālināti).

Citas personas:
AS "Rīgas siltums" valdes priekšsēdētājs Kalvis Kalniņš
AS "Rīgas siltums" Stratēģiskās komunikācijas daļas vadītājs Ivo Valdovskis
Ekonomikas ministrijas Valsts kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļas vecākais eksperts Mārtiņš Jansons
Ekonomikas ministrijas Valsts kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļas eksperte Jolanta Rozgale
Ekonomikas ministrijas Konkurences, patērētāju tiesību un ilgtspējīgas rūpniecības departamenta direktore Marina Blašķe
Klimata un enerģētikas ministrijas Enerģijas tirgus departamenta direktors Gunārs Valdmanis
Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas izpilddirektors Jānis Miķelsons
Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes locekle Rota Šņuka
Rīgas valstspilsētas pašvaldības Mājokļu un vides departamenta direktora vietniece, Tiesiskā nodrošinājuma pārvaldes vadītāja Kristīne Ermansone
AS "Latvenergo" Regulācijas lietu direktors Kristaps Ločmelis
Valsts kontroles padomes locekle, Ceturtā revīzijas departamenta direktore Inga Vilka
Valsts kontroles Pirmā revīzijas departamenta Ekonomikas un enerģētikas sektora vadītājs Egīls Vidžups
Biedrības "Latvijas Siltumuzņēmumu asociācija" valdes loceklis Valdis Vītoliņš

Atklāta sēde
Sēdi vada: R.Čudars
Protokolē: G.Reizenberga

Darba kārtībā:
Par Rīgas centralizētās siltumapgādes izmaksām un iespējām nodrošināt ekonomiski pamatotu siltumenerģijas tarifu.

R.Čudars plkst.12.02 atklāj Publisko izdevumu un revīzijas komisijas (turpmāk- Komisija) sēdi. Norāda, ka Komisijas priekšsēdētājs sēdē nepiedalās, un pauž cerību, ka kolēģi, kuri pašlaik piedalās citās komisiju sēdēs, pievienosies arī šai sēdei. Informē, ka sēdes darba kārtībā ir viens jautājums - par Rīgas centralizētās siltumapgādes izmaksām un iespējām nodrošināt ekonomiski pamatotu siltumenerģijas tarifu. Iepazīstina ar sēdes dalībniekiem. Aicina Valsts kontroles pārstāvjus iepazīstināt Komisiju ar revīzijā konstatēto, pēc tam dodot vārdu AS "Rīgas siltums" pārstāvjiem, lai tie izklāstītu savu viedokli par attiecīgo situāciju. Uzsver, ka jautājums par siltumenerģijas tarifiem Rīgā ir sarežģīts, jo tajā ir iesaistītas vairākas institūcijas un organizācijas. Norāda, ka diskusijā būtiska nozīme ir dažādu iesaistīto pušu viedokļiem un līdzšinējiem lēmumiem. Atsaucas uz Valsts kontroles revīzijas secinājumiem par 2024./2025.gadu un norāda, ka publiskajā telpā izskanējusi informācija par iespējamu

siltumenerģijas tirgus darbības neefektivitāti un pārmaksātiem izdevumiem. Min, ka divu gadu periodā iespējamās pārmaksas apmērs sasniedz gandrīz astoņus miljonus euro, un aicina Valsts kontroli skaidrot šos secinājumus un to pamatojumu. Informē, ka Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk - SPRK) ir paudusi viedokli par Valsts kontroles secinājumiem, tostarp atsevišķos jautājumos tiem nepiekrītot. Tāpat SPRK ir pieņēmusi vairākus lēmumus saistībā ar siltumenerģijas tarifiem un attiecīgo situāciju. Arī Konkurences padome ir pieņēmusi lēmumus, reaģējot uz Valsts kontroles secinājumiem. Aicina Valsts kontroles pārstāvjus iepazīstināt komisiju ar revīzijas secinājumiem, īpašu uzmanību pievēršot Rīgas siltumenerģijas tirgus darbībai un tarifu veidošanās principiem.

I.Vilka informē, ka revīzija tika pabeigta šā gada aprīlī un ka Komisijas sēdē deputāti un ieinteresētās puses tika iepazīstinātas ar tās rezultātiem. Viņa norāda, ka prezentācija nav sagatavota, taču Valsts kontroles pārstāvji ir gatavi īsi izklāstīt galvenos revīzijas konstatējumus, secinājumus un ieteikumus. Informē, ka revīzijā ir četras revidējamās vienības: Ekonomikas ministrija, Klimata un enerģētikas ministrija, SPRK un AS "Rīgas siltums". Dod vārdu Valsts kontroles Ekonomikas un enerģētikas sektora vadītājam Egīlam Vidžupam, kurš ir atbildīgs par attiecīgās revīzijas veikšanu.

E.Vidžups iepazīstina ar galvenajiem revīzijas secinājumiem. Norāda, ka iesaistīto institūciju nepietiekamās sadarbības, atšķirīgās normatīvo aktu interpretācijas un nepietiekami efektīvas rīcības risinājumu ieviešanā dēļ Rīgas siltumenerģijas tirgū vairākus gadus veidojas situācija, kurā daļa AS "Latvenergo" termoelektrocentrālēs (TEC) saražotā siltumenerģija netiek izmantota un tiek novadīta atmosfērā. Vienlaikus AS "Rīgas siltums" iepērk siltumenerģiju, ko, izmantojot šķeldu, saražo neatkarīgie siltumenerģijas ražotāji. Skaidro, ka revīzijā tiek vērtēta siltumenerģijas tirgus darbība un iepirkumu rezultāti, kā arī identificēti apstākļi, kas kavē tirgus efektīvu darbību. Norāda uz diviem būtiskiem faktoriem. Pirmkārt, siltumenerģijas iepirkumos tiek noteikti fiksēti iepirkuma apjomi. Otrkārt, AS "Latvenergo" siltumenerģijas tarifā atsevišķi netiek izdalīta koģenerācijā un ūdenssildāmajos katlos saražotā siltumenerģija. Atzīmē, ka, lai gan AS "Rīgas siltums" formāli ievēro ekonomiskā pakāpeniskuma principu, sākotnēji iepērkot lētāko siltumenerģiju, būtisks siltumenerģijas apjoms tiek iegādāts ārpus šā tirgus mehānisma par fiksētu cenu, kas ir ievērojami augstāka par tirgū piedāvāto cenu. Runājot par siltumenerģijas lietderīgu izmantošanu, norāda, ka gada laikā ir pietiekami daudz dienu, kad AS "Latvenergo" nepiedalās siltumenerģijas tirgū, lai gan ir pieejama koģenerācijā saražotā siltumenerģija. Šajā jautājumā Valsts kontrole sniedz ieteikumu Ekonomikas ministrijai kā AS "Latvenergo" kapitāla daļu turētājai pievērst uzmanību uzņēmuma dalībai tirgū un veicināt aktīvāku iesaisti siltumenerģijas piedāvāšanā. E.Vidžups uzsver, ka viens no būtiskiem šķēršļiem ekonomiskā pakāpeniskuma principa pilnvērtīgai piemērošanai ir AS "Latvenergo" siltumenerģijas tarifa aprēķināšanas metodika, kurā vienā tarifā tiek ietvertas gan koģenerācijā, gan ūdenssildāmajos katlos saražotās siltumenerģijas izmaksas. Lai novērstu šo problēmu, Valsts kontrole sniedza ieteikumu SPRK pārskatīt tarifa aprēķināšanas metodiku un noteikt atsevišķus tarifus koģenerācijā un ar gāzi kurināmos ūdenssildāmajos katlos saražotajai siltumenerģijai. Informē, ka AS "Rīgas siltums" tiek sniegti ieteikumi siltumenerģijas iepirkuma tirgus mehānisma pilnveidošanai, tostarp izvērtējot iespēju atteikties no fiksēta siltumenerģijas iepirkuma apjoma noteikšanas. Tāpat AS "Rīgas siltums" tiek sniegts ieteikums izvērtēt meitas kapitālsabiedrības SIA "Rīgas bioenerģija" integrēšanu AS "Rīgas siltums" kopējā saimnieciskajā darbībā. Vērš uzmanību, ka SIA "Rīgas bioenerģija" pilnībā pieder AS "Rīgas siltums" un tai ir tikai viens siltumenerģijas pircējs - AS "Rīgas siltums". Līdz ar to meitas sabiedrības peļņu potenciāli varētu novirzīt siltumenerģijas tarifu samazināšanai. Noslēgumā uzsver, ka ieteikumu ieviešanas mērķis ir uzlabot siltumenerģijas tirgus darbību Rīgā, veicināt pieejamās siltumenerģijas efektīvāku izmantošanu un radīt priekšnoteikumus ekonomiski pamatotu siltumenerģijas tarifu nodrošināšanai.

R.Čudars lūdz precizēt informāciju par fiksēto siltumenerģijas iepirkumu, norādot, ka, pēc viņa rīcībā esošās informācijas, runa ir par 170 MW jaudu par cenu 60 *euro*.

K.Kalniņš precizē, ka neatkarīgo siltumenerģijas ražotāju kopējā jauda ir 178 MW. Skaidro, ka iepriekš siltumenerģijas iepirkumam ārpus konkurences zonas tiek piemērota fiksēta cena, savukārt pašlaik ir panākta vienošanās par cenas noteikšanu pēc formulas.

Plkst.12.17 Komisijas sēdē klātienē pievienojas Komisijas deputāts A.Jātnieks.

R.Čudars pateicas Valsts kontroles pārstāvjiem par sniegto informāciju un dod vārdu AS "Rīgas siltums" pārstāvjiem, aicinot komentēt līdzšinējās darbības Valsts kontroles ieteikumu ieviešanā, kā arī norādīt uz iespējamiem šķēršļiem to izpildē.

K.Kalniņš pateicas Valsts kontrolei par sniegtajiem ieteikumiem un norāda, ka AS "Rīgas siltums" īsteno visus ieteikumus, kas attiecas uz uzņēmuma darbību. Precizē, ka atbilstoši Valsts kontroles ieteikumiem daļa pasākumu jau ir īstenota, tostarp siltumenerģijas iepirkuma apjoma samazināšana un konkurences apjoma palielināšana. Informē, ka AS "Rīgas siltums" ir izstrādājusi jaunus siltumenerģijas tirgus noteikumus, kas stājas spēkā šā gada 10.oktobrī. Jaunais regulējums paredz pilnvērtīgu konkurenci konkurences zonā, kurā par visu siltumenerģijas apjomu notiek konkurence. Tāpat ir ieviesta balansatbildība neatkarīgajiem siltumenerģijas ražotājiem. Norāda, ka uzņēmums ir ieviesis arī jaunu siltumenerģijas tirgus modeli – trīs stundu izsoles modeli, kura mērķis ir palielināt atlikumsiltuma integrāciju kopējā siltumapgādes sistēmā. Uzsver, ka Valsts kontroles ziņojumā ir norādīts uz iespēju panākt papildu ietaupījumus, vienlaikus atzīstot esošā tirgus mehānisma nozīmi. Norāda, ka bez siltumenerģijas tirgus rīdzinieku izmaksas būtu augstākas, un uzsver, ka tirgus mehānisms darbojas un tiek pastāvīgi pilnveidots. Raksturo Rīgas siltumenerģijas tirgu kā sarežģītu sistēmu, kuras attīstībā uzņēmums ņem vērā Klimata un enerģētikas ministrijas informatīvo ziņojumu, parlamentārās izmeklēšanas komisijas ziņojumu un Valsts kontroles revīzijas secinājumus. Apliecina, ka AS "Rīgas siltums" izpilda un turpinās izpildīt Valsts kontroles ieteikumus, kas ir uzņēmuma atbildībā. Attiecībā uz meitas kapitālsabiedrības SIA "Rīgas bioenerģija" integrēšanu AS "Rīgas siltums" informē, ka jau ir paveikti aptuveni 80 % no nepieciešamā darba. Uzņēmums ir saņēmis ārējā eksperta vērtējumu, tomēr pirms rezultātu publiskošanas nepieciešams tos pārrunāt ar Valsts kontroli un citām iesaistītajām pusēm. Norāda, ka līdzšinējais izvērtējums liecina par šāda risinājuma lietderību un iespējamu ieguvumu siltumenerģijas tarifa samazināšanā.

R.Čudars pateicas par sniegto informāciju un ierosina AS "Rīgas siltums" prezentācijas izskatīšanu atlikt uz sēdes beigām. Viņš norāda, ka prezentācija aptver plašu jautājumu loku, tostarp gatavošanos apkures sezonai un resursu tirgus situāciju, tādēļ vispirms būtu lietderīgi uzklausīt pārējo iesaistīto institūciju pārstāvju sākotnējo viedokli un pēc tam atgriezties pie prezentācijā ietvertajiem jautājumiem. Paskaidro, ka vēlas vispirms uzklausīt SPRK pārstāvjus, ņemot vērā jau veiktos pasākumus siltumenerģijas tirgus regulēšanā, un aicina izklāstīt apsvērumus par pašreizējo situāciju.

Plkst.12.20 Komisijas sēdē klātienē pievienojas Komisijas deputāti: S.Ābrama un K.Briškens.

J.Miķelsons informē, ka pēc Valsts kontroles revīzijas ziņojuma publicēšanas ir notikušas izmaiņas siltumenerģijas nozares regulējumā. Norāda, ka pēc aptuveni divus gadus ilgušām konsultācijām ar siltumenerģijas nozares komersantiem šā gada jūnija beigās tiek apstiprināta jauna siltumenerģijas tarifu aprēķināšanas metodika AS "Rīgas siltums". Skaidro, ka viens no

būtiskākajiem jaunās metodikas uzlabojumiem ir skaidrāka kārtība jaunu siltumenerģijas ražošanas tehnoloģiju iekļaušanai tarifu aprēķinos. AS "Rīgas siltums" gadījumā tas attiecas uz elektroda ūdenssildāmo katlu, ko izmanto siltumcentrālē "Imanta". Iepriekšējā metodika šādu pieeju pietiekami skaidri nenoteica, tādēļ uzņēmums izmantoja regulatīvās smilškastes mehānismu, kas paredz izņēmumu no vispārējās regulatīvās pieejas. Viņš norāda, ka jaunā metodika stājas spēkā 15.augustā un SPRK ir saņēmusi AS "Rīgas siltums" pilno tarifa aprēķinu, kuru pašlaik izvērtē atbilstoši jaunajai metodikai. Līdz ar to tarifa aprēķinā pilnvērtīgāk tiek ņemtas vērā izmantotās tehnoloģijas un siltumenerģijas avoti, kas precīzāk atspoguļosies izvērtētajā tarifā. Informē arī par izmaiņām, kas saistītas ar Enerģētikas likuma pilnveidošanu. Saeima šā gada pirmajā pusē lēma par maksimālās siltumenerģijas iepirkuma cenas noteikšanas risinājuma ieviešanu. SPRK līdz jūnija beigām apstiprināja kārtību, kādā nosakāma šī maksimālā cena. Atbilstoši minētajai kārtībai AS "Rīgas siltums" septembra beigās aprēķināja un publicēja 2026.gada oktobrī piemērojamo maksimālo siltumenerģijas iepirkuma cenu. Norāda, ka tā ir 54,85 *euro*, un informē, ka aprēķins un tā pamatojums ir publiski pieejams uzņēmuma tīmekļvietnē. Skaidro, ka turpmāk, mainoties šķeldas izmaksām, AS "Rīgas siltums" attiecīgi pārrēķinās maksimālo iepirkuma cenu. Ja Rīgas siltumenerģijas tirgū parādīsies jauni nozīmīgi siltumenerģijas avoti, būs iespējams pārskatīt arī cenu aprēķināšanas pieeju, lai tā atbilstu aktuālajām investīciju izmaksām. Uzsver, ka maksimālās iepirkuma cenas noteikšanas mērķis ir novērst situāciju, kurā šķeldas izmantojošie siltumenerģijas ražotāji iepirkumos var pielāgot piedāvāto cenu dabasgāzes siltumavotu izmaksām, lai gan to ražošanas izmaksas ir zemākas. Jaunais mehānisms paredz maksimālās cenas robežu, virs kuras siltumenerģijas iepirkums nenotiek, vienlaikus saglabājot konkurenci starp šķeldas siltumenerģijas ražotājiem. Tādējādi tiek ierobežota iespēja atsevišķiem komersantiem gūt papildu ieņēmumus no citu ražotāju augstākām izmaksām. Norāda, ka jaunais risinājums jau tiek piemērots un sagaidāms, ka tas ļaus AS "Rīgas siltums" iepirkt siltumenerģiju par zemāku cenu nekā iepriekšējos periodos. Raksturojot pašreizējo tirgus situāciju, vērš uzmanību uz būtisko dabasgāzes cenas pieaugumu. Viņš skaidro, ka augstās dabasgāzes cenas dēļ no dabasgāzes saražotā elektroenerģija tirgū bieži nav pieprasīta, tāpēc AS "Latvenergo" termoelektrocentrāles kopš iepriekšējās apkures sezonas, aptuveni kopš 10.marta, koģenerācijas režīmā darbojas ļoti ierobežoti. Pēc viņa sniegtās informācijas, šādas darbības periodi ir bijuši aptuveni divas dienas septembrī un divas dienas oktobrī. Norāda, ka vasaras periodā karstā ūdens sagatavošanai un apkures sezonas sākumam nepieciešamā siltumenerģija galvenokārt tiek nodrošināta no šķeldas siltumenerģijas ražotājiem, kuru saražoto siltumenerģiju iepērk AS "Rīgas siltums". Tādēļ jaunie regulējuma risinājumi vasaras periodā nav būtiski ietekmējuši tirgus rezultātus, jo neatkarīgo ražotāju starpā jau pastāv efektīva konkurence. Viņš uzsver, ka AS "Rīgas siltums" publiskotie iepirkumu rezultāti liecina par izdevīgām siltumenerģijas iepirkuma cenām periodos, kad pieprasījums pēc siltumenerģijas ir mazāks. Šādos apstākļos šķeldas siltumenerģijas ražotāji konkurē savā starpā, tādējādi nodrošinot zemāku iepirkuma cenu. Norāda, ka pāreja uz pilnībā dienas iepirkumu, salīdzinot ar iepriekšējo modeli, kurā tiek izmantots gan nedēļas, gan dienas iepirkums, ir devusi labākus rezultātus. Vienlaikus uzsver, ka ziemas sezonā būtiskākais faktors ir siltumenerģijas pieprasījums. Aukstā laikā nepieciešams izmantot vairākus siltumenerģijas avotus, tostarp dārgākus ražošanas avotus, tādēļ pašlaik, ņemot vērā tirgus nenoteiktību, nav iespējams precīzi prognozēt turpmākās iepirkuma cenas un kopējo ietekmi uz tarifu. Viņš norāda, ka AS "Rīgas siltums" savā prezentācijā sniegs plašāku informāciju par šo jautājumu. Pievēršoties Valsts kontroles ieteikumam par atlikumsiltuma izmantošanas veicināšanu un tā iekļaušanu iepirkumu vadlīnijās, informē, ka SPRK ir sākusi darbu pie attiecīgajiem risinājumiem. Ir sagatavoti pirmie priekšlikumu uzmetumi, kurus plānots līdz gada beigām apspriest ar tirgus dalībniekiem. Skaidro, ka mērķis ir izstrādāt skaidrus kritērijus gan Rīgas, gan citu siltumapgādes sistēmu operatoriem un potenciālajiem atlikumsiltuma piegādātājiem, tostarp biroju ēkām, datu centriem un ražošanas uzņēmumiem. Šādi kritēriji palīdzētu noteikt atlikumsiltuma

izmantošanas nosacījumus, paredzēt atbilstošus līgumu noteikumus un ņemt vērā atlikumsiltuma izmantošanas ietekmi uz siltumapgādes operatoru pašizmaksu. Viņš norāda, ka šobrīd ir pieejami pirmie praktiskie piemēri atlikumsiltuma integrēšanai siltumapgādes sistēmās. Informē, ka SPRK sagaida datus par datu centra atlikumsiltuma faktisko integrēšanu siltumapgādes sistēmā, tostarp informāciju par slodzes grafikiem un izmaksu ietaupījumu. Šo datu izvērtējums kalpos par pamatu turpmāko risinājumu izstrādei un atlikumsiltuma izmantošanas iespēju novērtēšanai. Viņš paskaidro, ka šā iemesla dēļ Valsts kontroles saskaņotais ieteikuma ieviešanas termiņš ir salīdzinoši ilgs – nepieciešams sagaidīt praktiskā risinājuma īstenošanu, apkopot datus un izvērtēt iegūtos rezultātus. Pateicas par iespēju informēt Komisiju par aktuālajām izmaiņām siltumenerģijas tirgus regulējumā.

R.Čudars dod vārdu AS "Latvenergo" pārstāvim Kristapam Ločmelim. R.Čudars norāda, ka AS "Latvenergo" ir viens no būtiskākajiem dalībniekiem Rīgas siltumenerģijas tirgū un aicina skaidrot, kā Konkurences padomes iepriekš pieņemtie un pašlaik spēkā esošie lēmumi ietekmē uzņēmuma darbību saistībā ar atlikumsiltuma izmantošanu un dalību siltumenerģijas tirgū Rīgā. Aicina K.Ločmeli komentēt arī AS "Latvenergo" turpmākās darbības un perspektīvas šajā jomā.

K.Ločmelis skaidro, ka uzņēmuma tirgus daļa pašlaik ir mazāka nekā AS "Rīgas siltums". Norāda, ka AS "Latvenergo" joprojām ir būtisks tirgus dalībnieks un ka uzņēmuma darbību ietekmē Valsts kontroles revīzijas ziņojumā, Saeimas parlamentārās izmeklēšanas komisijas ziņojumā un citos ar siltumapgādes nozari saistītajos dokumentos ietvertie uzdevumi un secinājumi. Informē, ka AS "Latvenergo" galvenie uzdevumi ir pēc iespējas efektīvāk izmantot pieejamos resursus un piedāvāt Rīgai un AS "Rīgas siltums" koģenerācijas procesā radušos atlikumsiltumu, kā arī rast risinājumus efektīvākai koģenerācijas iekārtu un ūdenssildāmo katlu izmantošanai, ievērojot Rīgas siltumenerģijas tirgū noteiktos konkurences principus. Atzinīgi vērtē AS "Rīgas siltums" īstenotos pasākumus siltumenerģijas tirgus pilnveidošanā, īpaši uzsverot īstermiņa siltumenerģijas tirgus ieviešanu. Šis mehānisms ļauj AS "Latvenergo" piedāvāt atlikumsiltumu arī tajos periodos, kad koģenerācijas stacijas nedarbojas vienmērīgā bāzes režīmā. K.Ločmelis skaidro, ka iepriekšējā dienas tirgus modelī siltumenerģijas piedāvājums bija jāplāno samērā nemainīgs, taču AS "Latvenergo" darbība elektroenerģijas un balansēšanas tirgos paredz slodzes izmaiņas dienas laikā. Īpaši apstākļos, kad elektroenerģijas ražošanā ir liels atjaunīgo energoresursu īpatsvars, dienas vidū var būt nepieciešams samazināt koģenerācijas bloku slodzi. K.Ločmelis norāda, ka īstermiņa siltumenerģijas piegādes produkta ieviešana ir būtisks priekšnoteikums atlikumsiltuma efektīvākai nodošanai AS "Rīgas siltums". Sākotnēji šis mehānisms tiek izmēģināts uz brīvprātības principa, tomēr tas ne vienmēr nodrošina pilnvērtīgu rezultātu. Kopš 10.oktobra, kad jaunais tirgus risinājums tiek ieviests, AS "Latvenergo" aktīvi izmanto gan dienas tirgus, gan īstermiņa tirgus iespējas, identificējot trīs stundu laika intervālus, kuros rodas pieejams atlikumsiltums un to iespējams nodot AS "Rīgas siltums". Runājot par koģenerācijas iekārtu un ūdenssildāmo katlu izmantošanas nodalīšanu, informē, ka AS "Latvenergo" cieši sadarbojas ar Klimata un enerģētikas ministriju un AS "Rīgas siltums", lai rastu piemērotāko institucionālo un praktisko risinājumu. Sākotnēji tiek apsvērta ūdenssildāmo katlu īpašumtiesību vai pārvaldīšanas tiesību fiziska nodalīšana, taču turpmākajā izvērtējumā tiek identificētas efektīvākas alternatīvas. Viena no iespējām ir nošķirt piedāvātos siltumenerģijas produktus, ūdenssildāmos katlus izmantojot kā papildu siltumapgādes avotu, vienlaikus pilnvērtīgāk piedāvājot tirgū koģenerācijā saražoto siltumenerģiju. Uzsver, ka šis jautājums tiek risināts sadarbībā ar iesaistītajām institūcijām. Informē, ka AS "Latvenergo" tuvākajā laikā ir pienākums publiskot datus par pieejamo atlikumsiltumu, tostarp gan par apjomu, kas tiek nodots siltumapgādes sistēmā, gan par apjomu, kuru nav iespējams izmantot. Uzsver, ka stratēģijā būtiska nozīme ir atlikumsiltuma izmantošanai, tādēļ pašvaldības un SPRK darbā nepieciešama cieša koordinācija. Tā kā

pašvaldības stratēģijas publiskā apspriešana noslēgsies 9.novembrī, aicina iesaistītās institūcijas saskaņot turpmāko darbu un termiņus, lai atlikumsiltuma izmantošanas risinājumi tiktu izstrādāti savstarpēji saderīgi. Skaidro, ka dabasgāzes ūdenssildāmie katli turpmāk galvenokārt būtu izmantojami ārkārtas situācijās vai īpaši aukstos periodos, kad ar citiem siltumenerģijas avotiem nav iespējams efektīvi nodrošināt nepieciešamo siltumapgādi. AS "Latvenergo" prioritāte ir koģenerācijā saražotā siltuma izmantošana atbilstošos apstākļos un citu siltumapgādes risinājumu attīstīšana. Runājot par Konkurences padomes lēmumiem, norāda, ka AS "Latvenergo" nav domstarpību par konkurences tiesību pamatprincipu ievērošanu. Uzņēmums nedrīkst ļaunprātīgi izmantot dominējošo stāvokli, noteikt netaisnīgus nosacījumus vai piemērot plēsonīgas cenas. Lai gan pašlaik uzņēmumam vairs nav noteikts attiecīgais tiesiskais pienākums īpašā uzraudzības režīma ietvaros, vispārējie konkurences tiesību pienākumi joprojām ir spēkā. Apliecina, ka uzņēmums turpina ievērot nosacījumus par ilgtermiņa vidējām papildizmaksām, nepieļaujot piedāvājuma cenu noteikšanu zem attiecīgā izmaksu līmeņa. Piebilst, ka, ņemot vērā jauno ražotāju attīstību un pieejamās jaudas, nākotnē varētu samazināties nepieciešamība pēc AS "Latvenergo" siltumenerģijas, taču detalizētāku situācijas vērtējumu sniedz AS "Rīgas siltums".

R. Čudars aicina Ekonomikas ministrijas pārstāvi īsi papildināt iepriekš pausto informāciju.

M.Jansons informē, ka Ekonomikas ministrija rūpīgi seko Valsts kontroles ieteikumu izpildei un ir nodevusi attiecīgos uzdevumus AS "Latvenergo" un AS "Rīgas siltums". Norāda, ka darbs pie ieteikumu ieviešanas turpinās un iesaistītās puses sadarbojas. Informē, ka valdības līmenī tiek gatavoti priekšlikumi siltumenerģijas tarifu mazināšanai un ministrija strādā pie savu priekšlikumu sagatavošanas. Uzsver, ka ministrija seko līdzi ieteikumu izpildei un sadarbojas ar Rīgas valstspilsētas pašvaldību kā attiecīgās kapitālsabiedrības akcionāru.

K.Ermansone norāda, ka Rīgas valstspilsētas pašvaldība kā kapitāla daļu turētāja seko Valsts kontroles revīzijas ziņojumā ietvertajiem secinājumiem un ieteikumu ieviešanai, sadarbojoties ar AS "Rīgas siltums". Viņa informē, ka centralizētās siltumapgādes attīstības stratēģijas projekts (līdz 2040.gadam) ir nodots publiskajai apspriešanai, kas noslēdzas 9.novembrī. Pirms projekta nodošanas sabiedrības apspriešanai pašvaldība sadarbojas ar Ekonomikas ministriju un Klimata un enerģētikas ministriju, lai pilnveidotu tā saturu. Uzsver, ka atlikumsiltuma izmantošana stratēģijā ir viens no būtiskajiem attīstības virzieniem un pašvaldība jau risina šo jautājumu sarunās ar AS "Rīgas siltums".

G.Valdmanis Klimata un enerģētikas ministrijas vārdā pateicas iesaistītajām pusēm par paveikto darbu un norāda, ka ministrija turpina sadarbību ar AS "Latvenergo", AS "Rīgas siltums" un citām institūcijām, lai pilnveidotu siltumapgādes sistēmas darbību un efektīvāk izmantotu pieejamos resursus. Atzinīgi vērtē līdzšinējo izvērtējumu par ūdenssildāmo katlu izmantošanas iespējām un norāda, ka sākotnēji šķietami vienkāršais risinājums praksē ir sarežģīts. Ūdenssildāmie katli ir daļa no vienota tehnoloģiska kompleksa, kurā iekārtas ir savstarpēji saistītas un tiek vadītas kopīgi. Tādēļ to īpašumtiesību vai vadības nodalīšana ir tehniski un praktiski sarežģīta. Vienlaikus ministrija ir pateicīga iesaistītajām pusēm par meklētajiem risinājumiem, kas ļautu efektīvāk izmantot resursus, neapdraudot elektrostacijas operatīvo darbību un ikdienas vadību. Informē, ka Klimata un enerģētikas ministrija kopā ar Rīgas valstspilsētas pašvaldību un Ekonomikas ministriju apspriež arī jautājumus par turpmāko kapitāla daļu piederību AS "Rīgas siltums". Ministrija ir saņēmusi priekšlikumus, kurus vērtē, un sagaida papildu informāciju par to juridisko un praktisko īstenošanu. Norāda, ka ministrija regulāri, aptuveni reizi nedēļā, sazinās ar iesaistītajām pusēm ne tikai par Rīgas siltumapgādi, bet arī par energoresursu pieejamību kopumā gaidāmajā apkures sezonā. Ministrija konsultē siltumenerģijas ražotājus par biomasas kurināmā iepirkumiem un piegāžu organizēšanu, ņemot

vērā globālo energoresursu cenu pieaugumu un ar to saistīto papildu spiedienu uz izmaksām. Atzīmē, ka ministrija regulāri konsultējas ar dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatoru AS "Conexus Baltic Grid", kā arī dabasgāzes tirgotājiem, lai pārliecinātos par energoresursu pieejamību, cenu konkurētspēju un piegāžu drošumu. Norāda, ka pašreizējais vērtējums neliecina par būtisku fizisku energoresursu trūkuma risku nākamajā apkures sezonā. Saskaņā ar AS "Conexus Baltic Grid" prognozi dabasgāzes krājumu apjoms gada beigās varētu būt aptuveni līdzvērtīgs iepriekšējās apkures sezonas sākumā pieejamajam.

R.Čudars informē, ka Komisija turpina izskatīt AS "Rīgas siltums" sagatavoto prezentāciju, un aicina pirms tās uzklausīt precizējošu skaidrojumu par AS "Latvenergo" darbību siltumenerģijas brīvajā tirgū Rīgā. R.Čudars jautā, kādi cenu noteikšanas principi AS "Latvenergo" jāievēro, piedāvājot atlikumsiltumu Rīgas centralizētās siltumapgādes sistēmā, ņemot vērā uzņēmuma konkurences tiesisko statusu. Lūdz precizēt, kā uzņēmums nosaka piedāvājuma cenas apakšējo robežu un kā tiek nodrošināta atbilstība Konkurences padomes lēmumā noteiktajiem nosacījumiem par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas nepieļaušanu, tostarp attiecībā uz plēsonīgu cenu piemērošanu.

K.Ločmelis , atbildot uz jautājumu, precizē, ka AS "Latvenergo" dominējošā stāvokļa statuss nav atcelts. Skaidro, ka konkurences tiesību izpratnē plēsonīgas cenas ir nepamatoti zemas cenas, nevis paaugstinātas cenas. Norāda, ka pašlaik siltumenerģijas tirgū pastāv piedāvājuma cenu augšējā un apakšējā robeža. Augšējo robežu veido jaunievestais maksimālās siltumenerģijas iepirkuma cenas regulējums, kas paredz cenu griestus un ir saistīts ar efektīvi noslogotu šķeldas katlu izmaksām. Savukārt cenu apakšējo robežu nosaka AS "Latvenergo", ievērojot vispārējos konkurences tiesību principus. Skaidro, ka šajā nolūkā tiek vērtētas ilgtermiņa vidējās papildu izmaksas, salīdzinot divus darbības režīmus: elektroenerģijas ražošanu bez siltumenerģijas piegādes un elektroenerģijas ražošanu vienlaikus ar siltumenerģijas nodošanu AS "Rīgas siltums" nepieciešamajā temperatūrā. Viņš norāda, ka šo darbības režīmu maiņa rada papildu izmaksas, kuru apmērs atšķiras atkarībā no izmantotās tehnoloģijas un konkrētajiem darbības apstākļiem. Šīs papildu izmaksas nosaka minimālo cenu robežu, zem kuras AS "Latvenergo" nevar piedāvāt siltumenerģiju, jo pretējā gadījumā uzņēmums subsidētu siltumenerģijas ražošanu.

R.Čudars aicina AS "Rīgas siltums" pārstāvjus demonstrēt prezentāciju.

K.Kalniņš iepazīstina klātesošos ar AS "Rīgas siltums" prezentāciju: "Rīgas siltumapgāde. Gatavība apkures sezonai, energoresursu tirgus un attīstības prioritātes".
Komisijas deputāti pieņem informāciju zināšanai.

Plkst.12.49 Komisijas sēdē pievienojas Komisijas deputāte V.Pleškāne; plkst.12.56 Komisijas sēdi atstāj Komisijas deputāte I.Stobova.

R.Čudars uzdod precizējošu jautājumu par AS "Rīgas siltums" prezentācijā minēto siltumenerģijas iepirkuma struktūru. Jautā - kādu daļu no 69 % iepirktās siltumenerģijas veido AS "Latvenergo" piegādātā siltumenerģija.

K.Kalniņš skaidro, ka AS "Latvenergo" daļa veido aptuveni pusi no minētajiem 69%.

R.Čudars jautā par Valsts kontroles ieteikumu izvērtēt SIA "Rīgas bioenerģija" integrēšanu AS "Rīgas siltums" saimnieciskajā darbībā. Vai iespējamais ieguvums no integrācijas pašlaik ir acīmredzams un vai SIA "Rīgas bioenerģija" turpina piedalīties siltumenerģijas tirgū.

K.Kalniņš skaidro, ka iespējamais ieguvums no integrācijas ir jāvērtē, balstoties uz faktiskajiem tirgus datiem. Norāda, ka vasaras periodā siltumenerģijas tirgū cenas ir aptuveni 30 eiro par megavatstundu, un SIA "Rīgas bioenerģija" piedalās tirgū, piedāvājot siltumenerģiju par cenu, kas ir zemāka par AS "Rīgas siltums" attiecīgo ražošanas pašizmaksu. K.Kalniņš skaidro, ka, ja SIA "Rīgas bioenerģija" tiktu integrēta AS "Rīgas siltums" sastāvā un tās izmaksas tiktu iekļautas vienotā tarifu aprēķinā, vasaras periodā siltumenerģijas cena varētu pieaugt no aptuveni 30 līdz 54 *euro* par megavatstundu. Norāda, ka šāda starpība provizoriski veidotu aptuveni 24 eiro par megavatstundu, tomēr uzsver, ka šis ir sākotnējs vērtējums. Informē, ka uzņēmums ir piesaistījis ārējo konsultantu, kurš izvērtē vairākus iespējamos risinājumus: SIA "Rīgas bioenerģija" integrēšanu, tās pārdošanu vai pašreizējā darbības modeļa saglabāšanu. Izvērtējuma rezultāti tiek apkopoti, un Valsts kontroles ieteikuma izpildes termiņš ir noteikts līdz nākamā gada martam. Apliecina, ka gadījumā, ja datos balstīts izvērtējums apliecinās reālu ieguvumu galalietotājiem no SIA "Rīgas bioenerģija" integrēšanas, AS "Rīgas siltums" nekavējoties rīkosies, lai šo ieguvumu nodrošinātu. Vienlaikus viņš norāda, ka pašlaik nav pietiekamu datos balstītu pierādījumu šāda ieguvuma apstiprināšanai.

S.Ābrama jautā, kādu daļu no SIA "Rīgas bioenerģija" saražotās siltumenerģijas uzņēmums pārdod citiem klientiem, nevis AS "Rīgas siltums". Vēlas noskaidrot, vai visa saražotā siltumenerģija tiek nodota AS "Rīgas siltums" vai arī to iegādājas citi siltumapgādes operatori vai patērētāji.

K.Kalniņš skaidro, ka attiecīgajā Rīgas siltumapgādes zonā darbojas viens centralizētās siltumapgādes operators - AS "Rīgas siltums" un SIA "Rīgas bioenerģija" siltumenerģiju nodod šim uzņēmumam.

S.Ābrama norāda, ka Rīgas siltumenerģijas tirgū darbojas arī citi ražotāji, tostarp AS "Latvenergo", SIA "Riga West" un SIA "Juglas jauda" un jautā, vai AS "Rīgas siltums" ir konsultējusies ar Konkurences padomi par iespējamo meitas sabiedrības integrēšanu.

K.Kalniņš atbild, ka jautājums par integrāciju ir apspriests, taču uzņēmums ir piesaistījis ārēju konsultantu, lai nodrošinātu objektīvu izvērtējumu. Uzsver, ka AS "Rīgas siltums" pati nevarētu pietiekami objektīvi izvērtēt savas meitas sabiedrības integrēšanas lietderību. Norāda, ka pirmais priekšnoteikums pamatota lēmuma pieņemšanai ir tehniski ekonomiskais izvērtējums, kas ļauj noteikt, vai integrācija ir ekonomiski pamatota. Ja izvērtējums apliecinās iespējamu ekonomisko ieguvumu, uzņēmums lems par turpmākajiem nepieciešamajiem soļiem.

K.Briškens uzdod jautājumu Klimata un enerģētikas ministrijas pārstāvim par Saeimas parlamentārās izmeklēšanas komisijas priekšlikumu Ekonomikas ministrijai izstrādāt nacionālo siltumapgādes stratēģiju. Norāda, ka stratēģijā būtu jāņem vērā tehnoloģiju attīstība un siltumapgādes mijiedarbība ar elektroenerģijas ražošanu, kā arī jāparedz vienota pieeja, kas būtu saistoša pašvaldībām un novērstu siltumapgādes plānošanas sadrumstalotību. K.Briškens jautā, kā tiek organizēts kopējais siltumapgādes plānošanas process, ņemot vērā arī šajā Saeimas sasaukumā veiktos izvērtējumus un Rīgas valstspilsētas pašvaldības publiskajai apspriešanai nodoto ilgtermiņa siltumapgādes stratēģiju.

G.Valdmanis informē, ka Klimata un enerģētikas ministrija pašlaik aicina pašvaldības, pildot siltumapgādes plānotāju funkcijas, izmantot pagājušajā gadā izstrādāto pētījumu, kurā apkopotas atziņas par siltumapgādes plānošanu. Pētījumā aplūkotas arī atlikumsiltuma potenciāla novērtēšanas iespējas un ekonomiski pamatotais attālums starp atlikumsiltuma avotiem un siltumapgādes sistēmām. Norāda, ka ministrija konsultatīvi iesaistās vairāku

pašvaldību attīstības plānu izstrādē, sniedzot komentārus un ieteikumus. Viens no būtiskākajiem piemēriem ir Rīgas valstspilsētas pašvaldība, kuras ilgtermiņa siltumapgādes attīstības plānošanā piedalās arī Rīgas enerģētikas aģentūra. Viņš uzsver, ka pašvaldībām ir būtiski uzņemties vadošo lomu siltumapgādes plānošanā, jo to rīcībā ir detalizēta informācija par dzīvojamo fondu, teritorijas attīstības perspektīvām un pašvaldības teritorijas plānošanas dokumentos paredzēto izaugsmi. Klimata un enerģētikas ministrija turpina sadarboties ar pašvaldībām, lai pilnveidotu to siltumapgādes attīstības plānus.

A.Gendele jautā AS "Rīgas siltums" par akcionāru struktūru. Atsaucas uz 6.oktobrī Latvijas Televīzijā izskanējušo Rīgas domes priekšsēdētāja V.Kleinberga viedokli par iespējām mainīt valsts un pašvaldības kapitālsabiedrību līdzdalību siltumapgādē. A.Gendele lūdz Ekonomikas ministrijas un Rīgas valstspilsētas pašvaldības pārstāvjus skaidrot, vai valsts kapitālsabiedrību kapitāla daļu nodošana pašvaldībai vai vienota īpašnieka struktūras izveide varētu atvieglot uzņēmumu pārvaldību un radīt iespējas samazināt siltumenerģijas tarifus.

M.Jansons informē, ka jautājums par AS "Rīgas siltums" akcionāru struktūru ir Ekonomikas ministrijas un Rīgas valstspilsētas pašvaldības darba kārtībā. Norāda, ka Ministru prezidents ir devis uzdevumu izvērtēt iespējamos risinājumus un tuvākajā laikā valdībai paredzēts iesniegt sākotnējos priekšlikumus par iespējamo īpašumstruktūru. Atturas prognozēt, kurš risinājums tiks izvēlēts, jo valdībai paredzēts piedāvāt vairākus iespējamos scenārijus. Vienlaikus uzsver, ka līdzšinējā sadarbība starp Ekonomikas ministriju un Rīgas valstspilsētas pašvaldību ir konstruktīva un ka jautājums par akcionāru struktūras pārskatīšanu tiek vērtēts vairākos formātos, tostarp saistībā ar valdības un Saeimas parlamentārās izmeklēšanas komisijas uzdevumiem.

K.Ermansone papildina, ka Rīgas valstspilsētas pašvaldībā notiek sarunas par iespējamo akcionāru struktūras maiņu un pašlaik vēl nav iespējams izdarīt secinājumus par galīgo risinājumu. Norāda, ka kapitālsabiedrības pārvaldība un lēmumu pieņemšana parasti ir vienkāršāka, ja uzņēmumam ir viens īpašnieks, savukārt vairāku akcionāru gadījumā lēmumu pieņemšanu ietekmē atšķirīgas intereses. Atsaucas uz Rīgas domes pieņemtajiem lēmumiem par nefinanšu mērķiem un uzsver, ka viens no būtiskākajiem mērķiem ir ekonomiski pamatota tarifa nodrošināšana pakalpojuma saņēmējiem. Norāda, ka pašreizējā akcionāru struktūra var ietekmēt lēmumu pieņemšanu, tādēļ jautājums par vienota īpašnieka modeli tiek vērtēts.

R.Čudars norāda, ka SIA "Rīgas bioenerģija" ir viens no piemēriem, kas raksturo siltumapgādes sistēmas īpašumstruktūras sadrumstalotību. Jautā, vai deputātiem vai citiem sēdes dalībniekiem ir papildu viedokļi par izskatāmajiem jautājumiem.

K.Ločmelis vērš uzmanību uz Rīgas valstspilsētas pašvaldības izstrādāto centralizētās siltumapgādes attīstības stratēģijas projektu. Norāda, ka tajā ir paredzēta nedaudz atšķirīga pieeja AS "Rīgas siltums" lomai siltumapgādes sistēmā. Pēc viņa teiktā, stratēģijā tiek apsvērts modelis, kurā AS "Rīgas siltums" galvenokārt pilda centralizētās siltumapgādes operatora funkciju. Uzsver, ka pašvaldības redzējums par centralizētās siltumapgādes nākotni ir būtisks, tomēr tas jāvērtē plašākā nozares attīstības kontekstā, ņemot vērā arī citu iesaistīto institūciju priekšlikumus un siltumenerģijas tirgus darbības principus.

R.Čudars pateicas par paustajiem viedokļiem un norāda, ka jautājumu par siltumapgādes sistēmas pārvaldības modeli un īpašumstruktūru varētu turpināt izskatīt kādā no nākamajām Komisijas sēdēm. Noslēdzot diskusiju, R.Čudars uzsver, ka Valsts kontroles revīzijas galvenais mērķis ir izvērtēt, vai pašreizējais siltumenerģijas tarifs Rīgā ir ekonomiski pamatots, ņemot vērā vēsturiski izveidojušos siltumapgādes sistēmu un tajā iesaistīto tirgus dalībnieku struktūru.

Norāda, ka šajā sēdē nav lietderīgi atgriezties pie vēsturiskiem lēmumiem par privāto komersantu iesaisti Rīgas siltumapgādē, bet gan koncentrēties uz pašreizējo situāciju. Uzsver, ka AS "Rīgas siltums" pašlaik saražo mazāk nekā 40 % no kopējā siltumenerģijas apjoma, savukārt no pārējā iepirktā siltumenerģijas apjoma būtisku daļu veido AS "Latvenergo" piegādes. Norāda, ka AS "Latvenergo" darbību ietekmē arī īpaši konkurences tiesību nosacījumi un atlikumsiltuma izmantošanas jautājumi. Uzsver, ka siltumenerģijas tirgus regulēšana Rīgā ir sarežģīta, jo tajā iesaistīti vairāki ražotāji, atšķirīgas tehnoloģijas un dažādi regulatīvie nosacījumi. Atsaucas uz Valsts kontroles revīzijā konstatēto iespējamo ietaupījumu gandrīz astoņu miljonu eiro apmērā, norādot, ka šī summa drīzāk raksturo iespējas uzlabot tirgus darbību un samazināt izmaksas, nevis automātiski konstatētu pārmaksu. Vienlaikus atzīst, ka pašreizējais tirgus regulējums un iesaistīto institūciju veiktie uzlabojumi ir nozīmīgi, jo bez tirgus mehānisma izmantošanas iespējamie zaudējumi un papildu izmaksas varētu būt vēl lielāki. Ņorāda, ka Rīgas siltumenerģijas tirgus vēsturiskās attīstības un pašreizējās uzbūves dēļ ir sarežģīts un atšķiras no citām Eiropas Savienības siltumapgādes sistēmām. Aicina Komisiju pieņemt zināšanai Valsts kontroles ziņojumu un turpināt sekot Valsts kontroles ieteikumu ieviešanai, kā arī to faktiskajai ietekmei uz siltumenerģijas tarifiem. Viņš uzsver, ka galvenais turpmākās izvērtēšanas jautājums ir tas, vai tarifs ir ekonomiski pamatots, optimāls un taisnīgs pret pakalpojuma saņēmējiem. Pateicas sēdes dalībniekiem un slēdz Komisijas sēdi.

Sēdes vadītājs,
Komisijas priekšsēdētāja biedrs /personīgais paraksts/ Raimonds Čudars

Komisijas sekretārs /personīgais paraksts/ Andrejs Ceļapīters